

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego

EKONOMIA SPOŁECZNA JAKO SZANSA NA REINTEGRACJĘ SPOŁECZNO-ZAWODOWĄ

Śląska ekonomia społeczna
Współpraca się opłaca

KATOWICE 2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Recenzent

Profesor Uniwersytetu Opolskiego dr hab. Agata Zagórska

Redakcja

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

Zdjęcia

Archiwa podmiotów realizujących projekty

ISBN 978-83-926737-5-0

Copyright © by Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

Publikacja wydana w ramach projektu systemowego
„Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej
województwa śląskiego” współfinansowanego ze środków
Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Opracowanie graficzne, redakcja, korekta, skład, łamanie,
przygotowanie do druku i druk.

Drukarnia Printgraph, ul. Mickiewicza 19

32-800 Brzesko, tel. +48 14 663 07 50

fax +48 14 664 07 25, drukarnia@printgraph.pl

Spis treści	
Wstęp	7
Piotr Gierek EKONOMIA SPOŁECZNA SZANSĄ NA REINTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ OSÓB WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE	9
Barbara Kowalczyk ROLA PRACOWNIKA SOCJALNEGO W EKONOMII SPOŁECZNEJ	21
Małgorzata Baron-Wiaterek PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNE NA RYNKU PRACY W POLSCE	31
Martyna Wronka ROLA PRZYWÓDZTWA W DZIAŁANIACH PRZEDSIĘBIORCÓW SPOŁECZNYCH	43
Rafał Guzowski BUDOWA WIZERUNKU I WZROST POZIOMU ZAUFANIA PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ	57
Michał Karafiol MOTYWACJA UCZESTNIKÓW – JEDEN Z FUNDAMENTÓW DOBREGO FUNKCJONOWANIA EKONOMII SPOŁECZNEJ	69
Agnieszka Kurda EKONOMIA SPOŁECZNA SZANSĄ DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ?	72
Zofia Trzeszkowska, Maciej Klimek GOSPODARKA SPOŁECZNA – UTOPIA CZY SZANSA NA TWORZENIE MIEJSC PRACY? STUDIUM PRZYPADKU SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ „OPOKA” W KLUCZACH W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM	77
Ewa Gorzelak-Deska, Radosław Kaziród EKONOMIA SPOŁECZNA – SUKCES WYPRACOWANY WSPÓLNIE	87
Grzegorz Kowolik, Anna Rucińska DZIAŁANIA Z ZAKRESU EKONOMII SPOŁECZNEJ W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ	95
Sonia Marekwia WYKORZYSTANIE PRZEZ POMOC SPOŁECZNĄ MOŻLIWOŚCI PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ NA PRZYKŁADZIE KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PSZCZYNIE	99
O AUTORACH	103

Wstęp

Obecna skala bezrobocia w Polsce, przy niepokojąco wysokim udziale osób długotrwale bezrobotnych, skłania do poszukiwania nowych instrumentów aktywizujących i motywujących te osoby. Zwiększanie poziomu wsparcia socjalnego, poza problemem dostępności środków finansowych na ten cel przeznaczonych, przyczynia się do narastania bierności klientów systemu pomocy społecznej oraz liczby osób od niego uzależnionych. Klasyczne instrumenty rynku pracy nie zawsze okazują się skuteczne w stosunku do osób, które od dawna są bezrobotne i w wielu przypadkach cechują się obniżoną motywacją do podejmowania jakichkolwiek działań. W tych okolicznościach szczególnego znaczenia nabierają inicjatywy pobudzające aktywność społeczną, angażujące osoby, którym grozi wykluczenie społeczne, a jednocześnie pozwalające na poprawę ich sytuacji materialnej. Czy taki potencjał w dzisiejszej rzeczywistości ma ekonomia społeczna?

Poszukiwanie odpowiedzi na to pytanie będą mogli Państwo prześledzić, zapoznając się z artykułami zebranymi w publikacji. Jej wydanie jest integralną częścią realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki projektu systemowego „*Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego*”, którego celem jest podniesienie jakości usług świadczonych przez pracowników realizujących zadania pomocy i integracji społeczno-zawodowej oraz poprawa współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz skuteczniejszego rozwiązywania problemów społecznych w województwie śląskim. Jednym z głównych działań projektowych jest promocja i upowszechnianie ekonomii społecznej w regionie.

Przygotowując się do wydania publikacji, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego zwrócił się z prośbą do instytucji pomocy i integracji społecznej, podmiotów ekonomii społecznej oraz pracowników naukowych o opracowanie artykułów na temat ekonomii społecznej. W rezultacie zgromadzono materiał, który pokazuje zarówno teoretyczne podstawy funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, jak i praktyczne doświadczenia związane z podejmowanymi przez różne instytucje inicjatywami z tej dziedziny, a także ich efekty. Autorzy artykułów wskazują na istniejące powiązania pomiędzy pomocą społeczną, pracą socjalną a ekonomią społeczną. W publikacji znajdują Państwo również rozważania na temat efektywności wykorzystania ekonomii społecznej do aktywizacji różnych grup docelowych oraz roli, jaką pełni w tym procesie motywacja uczestników. Osoby planujące lub już prowadzące działalność w sektorze ekonomii społecznej będą miały możliwość poszerzenia wiedzy z zakresu budowy wizerunku czy roli przywództwa w działaniach podmiotów. Wśród przygotowanych tekstów znalazły się ponadto opisy dobrych praktyk – funkcjonowania Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz spółdzielni socjalnych.

Mamy nadzieję, że zawarte w publikacji rozważania i informacje posłużą Państwu jako źródło wiedzy i inspiracji do podejmowania działań z zakresu ekonomii społecznej, przyczyniając się do ich popularyzacji, a w rezultacie do reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a szczególnie doświadczających trudności na rynku pracy.

*Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego*